

7. Smilno — tektonické okno duklianskej jednotky, prekremenené bridlice, rohovce

(T. Koráb)

Ďalším typom sedimentov východoslovenskej flyšovej zóny, ktorý chceme na tejto exkurzii demonštrovať, sú prekremenené ílovce a rohovce menilitových (smilnianskych) vrstiev.

Na geologickej stavbe flyšového pásma na východnom Slovensku sa zúčastňujú dve hlavné tektonické jednotky — duklianska jednotka a magurský príkrov, ktorý sa od J na dukliansku jednotku nasúva. V oblasti medzi Smilnom a Nižným Mirošovom sú v tektonickom okne odkryté vrchnokriedové až spodnooligocénne vrstvy duklianskej jednotky. Vo vyššom eocéne okennej série, podobne ako v duklianskej jednotke, vystupujú menilitové vrstvy. Sú charakteristické tmavosivými až čiernymi nevápnitými kremitými pevnými ílovcami vo vrstvách, ktoré sú mocné 5–250 cm. Tieto ílovce sa striedajú s 1–40 cm hrubými lavicami čiernych, ostrohranne sa rozpadávajúcich rohovcov. V súvrství sa veľmi zriedkavo vyskytujú kremenné pieskovce s vtrúseným pyritom s mocnosťou do 15 cm.

Na lokalite v starých lomoch pri Smilne je odkrytá časť charakterizovaných menilitových (smilnianskych) vrstiev. Ílovce vrstiev sú čierne, nevápnité, s prímесou siltu (10–15 %), ktorú tvorí kremeň a muskovit. V zmysle J. F. Pettijohna ukazujú ílovce stredný stupeň chemickej zrelosti. Okrem klastickej prímеси sú ílovce tvorené ílovými (ilit) a atigénnymi minerálmi (kalcit, dolomit, ojedinele siderit a pyrit). Vrstvy rohovcov sú v priemere 2–40 cm mocné, ich farba je smolovočierna, na povrchu pozorovať bielu patinu. Často ich prenikajú žilky kalcitu a kremeňa. Základná hmota rohovcov je štruktúrne jednotná. Prevládajúcou zložkou je mikrokryštalický kremeň. Chalcedónový a normálny kremeň sa zistili len vo výplni žíliiek. V niektorých varietách rohovcov je prítomná prímес, ktorú tvorí klastický kremeň (max. 10 %), živce a sporadicky rutil, zirkón a apatit (T. Ďurkovič).

8. Cigla — tektonické okno duklianskej jednotky, krosnianske vrstvy, osový flyš

(T. Koráb)

Najmladším členom litologicko-stratigrafického profilu v tektonickom okne Smilna sú spodnooligocénne krosnianske vrstvy. Sú bezprostredným nadložíom menilitových (smilnianskych) vrstiev, ktoré sme videli na predchádzajúcej lokalite.

V záreze cesty a v koryte potoka v obci Cigla vystupuje drobnorytmické súvrstvie krosnianskych vrstiev. Základnou zložkou súvrstvia sú sivé a sivo-hnedé vápnité ílovce, ktoré prevládajú nad vápnitými siltovcami a jemnozrnnými pieskovecami približne v pomere 3:1. Lavice klastík sú mocné 1–5 cm, vrstvy ílovcov 5–20 cm. Prevládajúcim typom zvrstvenia pieskovcov je prúdovo-čerínová laminácia. Gradačné zvrstvenie tu nevidieť. Na spodných

vrstvových plochách chýbajú prúdové stopy. Textúrne a štruktúrne znaky vystupujúcich hornín, laminácia pieskovcových lavíc, ich postupný prechod do pelagických ílovcov, všeobecná prítomnosť jemnozrnných klastík a nedostatok erózných prúdových stôp umožňujú pokladať toto súvrstvie za sediment osových častí bazénu.

9. Lom Kaštielik, severne od Stropkova, osový flyš

(T. Koráb)

V račianskej jednotke magurského flyša na východnom Slovensku vystupuje nad belovežskými vrstvami prevažne pieskovcové súvrstvie — zborovské vrstvy. Tvoria ich jemno- až hrubozrnné vápnité a sľudnaté pieskovce mocné až 500 cm. Ílovce vrstiev sú sivých farieb, značne piesčité, max. 50 cm mocné. Súvrstvie spája s podložíom postupný prechod.

Na lokalite v lome Kaštielik vidieť postupný prechod medzi belovežskými a zborovskými vrstvami. V spodnej časti lomu vystupuje drobnorytmické flyšové súvrstvie, ktoré prechádza v smere do nadložia do hrubolavicovitých pieskovcov, pri ktorých jednotlivé lavice dosahujú až mocnosť 200 cm. Pieskovce sú prevažne jemnozrnné a homogénne zvrstvené. Na plochách laminácie je hojná rastlinná drvina. Ílovce sú sivej farby a ostrohranného rozpadu. Spodné vrstvové plochy pieskovcov majú prúdové stopy orientované v smere od JV na SZ, veľmi výrazné sú podobne orientované stopy po vlečení. Stôp organického pôvodu je menej ako v drobnorytmických flyšových postupnostiach osových facií.

FLYSCH ZONE OF THE CENTRAL WEST CARPATHIANS (EAST SLOVAKIA)

RÓBERT MARSCHALKO — TOMÁŠ KORÁB

The route of the Excursion „C“ demonstrates the basical types of the Flysch facies in the Paleogene of the Central Carpathians (Fig. 1), of the Paleogene in the Pieniny Klippen Belt and in the Outer Flysch Zone.

In the Paleogene of the Central Carpathians distinguished were more lithofacies, stratigraphically equivalent, though, but of different lithology (Fig. 1, 2). Such are: the *basal lithofacies* (the locality Vítaz; Fig. 4, 5), the *claystone lithofacies* and the *subflysch*. They are connected by continuous transition. As regards age, they are Upper Eocene. Typical marginal facies, i. e. the *conglomeratic* and *microconglomeratic Wildflysch* (the locality Križovany, Kamenica; Fig. 6, 7) were genetically related to the uplift of the southern source area and deposited after the period of claystone sedimentation (Upper Eocene — Lower Oligocene). The *intermediary Flysch* is actually a distant equivalent of marginal lithofacies in the basin. It is Upper Eocene in Age.

Paleocurrents and paleoslopes (Fig. 3) were reconstructed on the grounds of oriented primary and secondary structures. The reconstructions evidenced: 1.